

ekonomiki/?utm_content=bufferfaf7c&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

7. Uber-экономика: что будет с миллионами корпоративных рабов. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://ideanomics.ru/articles/4299>

8. Waymo обвиняет Uber в незаконном присвоении 14000 файлов. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://geektimes.ru/post/286284/>

9. Morgan H. Uber investor: the «1099 economy» is here regardless of whether it's good for workers. [Electronic resource]. — URL: <http://fortune.com/2015/06/11/uber-1099-economy/>

10. Smith R. Uber drivers shouldn't be left behind in the fight for \$15. [Electronic resource]. — URL: <http://www.nelp.org/commentary/uber-drivers-shouldnt-be-left-behind-in-the-fight-for-15/>

УДК 334.72

Пилипчук Р.Р.,

аспірант,

Національний університет водного господарства
та природокористування

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ

Проблеми диспропорцій на ринку праці України на тлі слабого розвитку механізмів соціально відповідальної взаємодії стейкхолдерів соціальної сфери тільки посилились в останні роки під впливом військових подій і виникнення нових соціальних ризиків для внутрішньо переміщених осіб, біженців та учасників АТО, що зазнали фізичних і моральних травм. У таких умовах особливо зростає вагомість науково-прикладних розвідок, спрямованих на створення нових можливостей гідної праці для згаданих та інших вразливих груп населення. Одним з актуальних для України напрямків соціальної підтримки осіб з обмеженою конкурентоспроможністю на ринку праці може бути імплементація кращих практик соціального підприємництва, що є дуже поширеним механізмом створення гідних робочих місць у країнах ЄС.

Соціальне підприємництво як вид практичної діяльності стало активно проявлятися у другій половині ХХ ст. Саме в цей час розпочали свою діяльність відомі проекти соціального підприємництва як «Грамін» Мухаммада Юнуса, що надавав мікрокредити для стимулювання самозайнятості жінок у Бангладеш, а також

фундація «Ашока» в Індії, що займається підтримкою соціальних підприємств по всьому світі.

У Європі концепція соціального підприємництва вперше з'явилась на початку 90-х рр., з прийняттям у 1991 р. в Італії закону, який визначав особливу правову форму для «соціальних кооперативів», що згодом мали бурхливий розвиток у країні [3, с.33]. Починаючи з 2011 року Європейська комісія використовує термін «соціальні підприємства» для охоплення таких видів підприємств [2]:

- ті, для яких соціальна або суспільна ціль загального блага є причиною комерційної діяльності, часто у формі соціальних інновацій високого рівня;

- ті, в яких прибуток переважно реінвестується з метою досягнення соціальної мети;

- ті, в яких метод організації або система власності відображає їх місію, використовуючи принципи демократії чи партисипативності, або фокусуються на соціальній справедливості.

Зважаючи на зростаючий інтерес до соціального підприємництва, у квітні 2013 року Європейська Комісія провела дослідження соціального бізнесу в 28 країнах ЄС і Швейцарії. Згідно його результатів [1], у соціально-підприємницькому секторі переважають малі підприємства з чисельністю працюючих до 50 осіб і річним доходом біля 1 млн євро. Домінуючими організаційними формами соціальних підприємств є асоціації, фонди, кооперативи та звичайні підприємства, що мають соціальну мету.

Найчастіше економічна діяльність соціальних підприємств зосереджена у таких сферах: соціальна та економічна інтеграція вразливих верств населення та інші види соціальної роботи; освіта та охорона здоров'я; культура, туризм, спорт та організація дозвілля; сільське господарство, мисливство, лісове господарство і рибальство; консалтинг, мікрофінансування, організація тимчасового розміщення та харчування.

Одним з найрозвиненіших різновидів соціальних підприємств у ЄС можна вважати «соціальні підприємства трудової інтеграції» (СПТІ / WISE — *Work Integration Social Enterprise*). За П. О'Конор та А. Мейнард [4, с. 6], сутність СПТІ полягає у наданні допомоги соціально-незахищеним особам на ринку праці шляхом їх працевлаштування, професійної підготовки та надання інших видів допомог. Цю місію СПТІ виконують через діючі підприємства, що виробляють і реалізують товари та послуги на основі працевлаштування вразливих груп населення.

СПТІ є домінуючою формою соціального підприємництва у Італії, Латвії, Литві, Польщі, Словаччині, Словенії, Угорщині та Чехії. В цих країнах, а також Болгарії, Фінляндії та Хорватії соціальне підприємництво є не лише поширеною практикою, а й саме їх функціонування здійснюється відповідно чітко визначених критеріїв ідентифікації, закріплених у національному законодавстві. Наприклад, щодо зайнятості вразливих груп застосовується межа не нижче 30 % щодо штатної чисельності персоналу, а щодо реінвестування прибутку на соціальні цілі найпоширенішою практикою є залучення не менше 50 % прибутку на реалізацію зазначеної мети.

При цьому, можна помітити набагато більшу поширеність та більш чітку формалізацію організаційно-правових засад соціального підприємництва у нових членах ЄС, переважно з числа постсоціалістичних держав. В Україні запозичення такого ж досвіду з метою вибору оптимальних меж, що будуть покладатись в основу ідентифікації соціальних підприємств є винятково важливим завданням, що дозволить створити надійне правове підґрунтя застосування механізмів державної підтримки саме соціальних підприємств, а не комерційно-орієнтованого бізнесу, який прагне отримати цей статус в цілях набуття додаткових вигод.

Література

1. A map of social enterprises and their eco-systems in Europe. Synthesis Report — European Commission. // European Union, 2014. — [Electronic Resource]. — Available at: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12987&langId=en>
2. Communication from the Commission to the European Parliament. // Social Business Initiative Creating a favourable climate for social enterprises, key stakeholders in the social economy and innovation. — [Electronic Resource]. — Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011DC0682>
3. Defourny Jacques, Nyssens Marthe. Conceptions of Social Enterprise and Social Entrepreneurship in Europe and the United States: Convergences and Divergences. Journal of Social Entrepreneurship. Vol. 1, No. 1, 32–53, March 2010.
4. O'Connor Pauline, Meinhard Agnes. Work Integration Social Enterprises (WISEs): Their Potential Contribution to Labour Market. — [Electronic Resource]. — Available at: http://www.sess.ca/english/wpcontent/uploads/2014/12/OConnorMeinhard.OHCRIF-report-2014.FINAL_.pdf